

Становлення телевізійного мовлення в Україні в контексті розвитку телевізійного мовлення в Європі

А. І. Іщенко

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: ishenko-anastasi@mail.ru

Paper received 25.08.2016; Accepted for publication 04.09.2016.

Анотація. У статті досліджено період запуску регулярного телевізійного мовлення в Україні в контексті розвитку телевізійного мовлення в Європі. Увагу зосереджено на різних векторах діяльності Київського телевізійного центру зокрема на технічних, виробничих на творчих процесах телестудії у Києві, а також подано хронологію становлення телебачення в інших містах України. на початку професійного телевізійного мовлення у період з 1950-1960 рр. У статті описано період появи перших телевізійних програм, розкрито технічний характер даних телепередач. Проаналізовано перші телепрограми на предмет унікальності тих чи інших телевізійних жанрів у телемовленні тогочасного республіканського Київського телецентру у порівнянні телевізійним мовленням центрального телебачення та іншими європейськими країнами.

Ключові слова: історія телебачення, телемовлення в Україні, київський телевізійний центр, телебачення в Європі, Інтербачення, телетеатр, літературний альманах, телевізійна дитяча казка.

Вступ. Винайдення телебачення зумовило новий етап в історії медіа загалом. Історія телебачення – малодосліджена, але вкрай актуальна тема. Знання з цього питання необхідні для розуміння законів розвитку медіаіндустрії в цілому та тележурналістики зокрема. Тема запуску регулярного телевізійного мовлення на території України особливо актуальна. Наукових та теоретичних розвідок присвячених цьому питанню обмаль. Зокрема, це роботи І. Мащенко [1; 2; 3; 4;], Т. Щербатюк [5; 6], В. Гоян [7], В. Цвіка [8]. Науковці, які зверталися у своїх дослідженнях до питання виникнення телебачення в Україні зазначають, що наводяться різні дати та суперечливі факти, спогадів ветеранів телебачення надзвичайно мало, багато архівних даних втрачено. Важливо зазначити, що тема історії телебачення в Україні на рівні наукового осмислення телепродукту в період 1950- 1960-х років не розглядалася. Дисертаційна розвідка Т. Щербатюк [5] є чи не єдиною науковою роботою, що висвітлює українське телебачення в історичному контексті, була захищена в 1982 році. І звісно сучасне журналістикознавство потребує відкриття досі невідомих фактів щодо появи телебачення в Україні та нового осмислення існуючого фактажу. Дослідники, які зверталися у своїх дослідженнях до питання виникнення телебачення в Україні зазначають низку об'єктивних причин, якими пояснюється складність та водночас необхідність проведення досліджень присвячених становленню телебачення в Україні. Так зокрема, на сьогодні в Україні немає єдиного державного телерадіоархіву, який би зберіг хоча б якийсь відсоток мікрофонних папок із записами телевізійних трансляцій, більшість записів зокрема київської телестудії зберігається в Москві, саме там знаходився центральний телецентр в СРСР). Друга світова війна, повоєнне відновлення телебачення, переїзд до приміщенні нового телецентру та як наслідок розпорошення і навіть втрата численних архівних даних по усьому Києву призвели до такої ситуації. Якщо з говорити про найперші телевізійні записи, то їм зберегтися просто не судилося вже з технічної точки зору, так як це був прямий ефір. Відновити, отримати чи перевірити будь-яку

інформацію від ветеранів телемовлення про період становлення українського телебачення просто фізично неможливо, так як більшість з них нажалі пішли з життя. А інформація отримана від тих, хто ще залишився в живих, немає жодних причин для існування, так як підтвердити ті чи інші факти окрім них не може, більше ніхто, розповідь одного з ветеранів телебачення протирічить розповіді іншого. Тож, тема історії запуску регулярного телевізійного мовлення в Україні є надзвичайно актуальною в сучасному журналістикознавстві.

Матеріалом дослідження є наукові, теоретичні розвідки, біографічні, архівні фото та відео-матеріали. Тож **метою** цієї наукової статті є дослідити період відновлення регулярного телевізійного мовлення в Україні після Другої Світової війни з позицій технічного, виробничого та творчого процесів в контексті розвитку телевізійного мовлення в Європі. Для досягнення цієї мети було поставлено наступні **завдання**: здійснити хронологію розвитку матеріально-технічної бази Київського телевізійного центру у період 1950-1960 років.; окреслити виробничі та кадрові можливості функціонування телецентру в столиці України; здійснити хронологію запуску телевізійних центрів у Європі; проаналізувати жанрову палітру телепрограм українського телебачення з позицій новаторства та оригінальності; зробити висновки щодо унікальності цих жанрів та першості саме українських телевізійників у створенні цих телепрограм у ряді європейських країн.

В процесі дослідження використано **методи** спостереження, описовий, інтерв'ю, аналіз, узагальнення, порівняння. За допомогою методу спостереження проведено перегляд тих фрагментів телепрограм, які залишилися до сьогодні (зокрема, «Вечірня казка», фрагменти дикторських анонсів). Описовий метод дав змогу окреслити наявну науково-теоретичну базу – наукові здобутки журналістикознавців на телевізійну тематику, відтворити необхідні для демонстрації подій та телепрограм, обраних для аналізу. Методом інтерв'ю було зібрано інформацію про роботу дитячої редакції на Київській телестудії, уточнено інформацію щодо перших телевізійників на

українському телебаченні (інтерв'ю з директором єдиного в Україні музею історії телебачення Л. Богдановою). Метод порівняння дозволив зіставити рівень технічного, творчого та виробничого потенціалу республіканському телецентрі у Києві та на центральному телебаченні в Москві в обраний для аналізу період, а також здійснити хронологію становлення телебачення в Європі порівняно з розвитком телебачення в Україні. Застосовуючи метод узагальнення, підсумовано основні здобутки Київського телебачення за аналізований період часу, спираючись на наведені в статті факти.

Результати і обговорення. В 1947 року почалися роботи з проектування, а від 1949-го – будівництво третього на території колишнього СРСР (після Москви і Ленінграда, нині Санкт-Петербург) телецентру в Києві [2, 15]. Так, на Хрещатику, 26 було побудовано студійно-апаратний комплекс та 180-метрова вежа, а передавальна станція розміщувалася на тодішній Малоїдвальної, 13. Натомість, ще 1946 року показом на кіноплівці Параду Перемоги у Лондоні BBC поновила перервані Другою Світовою Війною телевізійні передачі. Варто зазначити, що англійське телебачення – одне з найстаріших в світі, перші експериментальні телепередачі у Лондоні розпочалися ще у 1923 році. Так, коли у період з 29 липня по 14 серпня 1948 року, коли у Лондоні проходили перші після Другої світової війни XIV Олімпійські ігри, англійські телевізійники організували трансляцію всесвітніх змагань спортсменів зі стадіону «Wembley» [4, с. 168-171]. Московський та ленінградський телецентри введені в постійну експлуатацію 7 листопада 1947 та 4 листопада 1948 року відповідно [1]. В свою чергу, в Україні, 6 листопада 1951 року Київський телецентр був введений в експлуатацію. Він став першим у світі телекомплексом оснащення, якого від початку розраховувалося на стандарт 625/50 [4, 180]. Варто зазначити, що пізніше на базі другого телевізійного стандарту 625/50 (розробка вчених СРСР та НДР) розпочав регулярне мовлення Берлінський телецентр (НДР), тоді ж до зазначеного центру приєдналася і ФРН, за нею Нідерланди, Швеція, Італія, Іспанія. Одним із останніх в світі на стандарт 625/50 перейшло французьке телебачення, де з 1965 року поряд з ним ще протягом 20 років паралельно велося мовлення на старому стандарті 819 рядків. Сьогодні на стандарті 625/50 працюють телецентри 2/3 країн земної кулі [4, с. 183].

Про трудомісткий період введення у дію київського телецентру пише у своїй автобіографічній книзі «Шляхи мої довгі телевізійні» Ю. Омеляненко, один із перших телефахівців на українському телебаченні: «...під моїм керівництвом була створена група майбутніх експлуатаційників. Завданням їх стало ознайомлення з конструктивними та електричними схемами та й з телебаченням взагалі. Посібником до цього був технічний проект НДППРа і мої знання, як єдиного «ветерана і знавця» з цих питань...» [9, 126]. Київський телецентр на Хрещатику по праву вважався унікальною спорудою, він вперше був устаткований обладнанням вітчизняного виробництва. Спершу упереджене ставлення іноземних телевізійних фахівців до радянської техніки змінилося на

схвалення та успіх. Так, інженерно-технічні працівники з Польщі, Болгарії, Румунії, Угорщини – перед введенням у дію своїх телевізійних систем проходили практику на Київському телебаченні, яке перетворилося на своєрідний навчально-методичний полігон [6, 187]. До слова, перша телевізійно-передавальна станція у Польщі почала діяти 25 жовтня 1952 року, у Болгарії – 1 травня 1954 року, у Румунії – 31 грудня 1956 року, в Угорщині – 1 травня 1957 року [4].

Безперечно можна говорити про високий рівень колективу фахівців київської студії, адже вже наступного дня після введення в дію телецентру, а саме 7 листопада 1951 р. [3, 74] київські телевізійники викотили зі студії дві телекамери, встановили їх на Хрещатику і провели «технічну» трансляцію військового параду і демонстрації трудящих, присвячених 34-річчю Жовтневої революції. Це була перша в СРСР спроба показу урочистостей. Натомість, Жовтневі репортажі з Красної площі у Москві вперше були проведені лише через п'ять років, у 1956 році [4, 181]. Цікаво про цей період пише Ю. Омеляненко: «Скільки законної гордості було у нас, «першопрохідців» київського телебачення – будівельників, налагоджувальників та експлуатаційників тієї багато в чому недосконалої апаратури, коли 5-7 листопада 1951 р. на маленьких екранах телевізорів КВН – 49 і Т-2, якими володіли тоді лічені (було їх близько 200) щасливі-княни, пішли перші телепередачі» [9, 130]. Наголосимо ще раз на тому, що перша позастудійна зйомка у СРСР репортажного характеру була проведена вперше саме телевізійниками київської студії: «і далі частенько повторюватимуться слова: вперше, оригінальний, новаторський, тощо. Пояснюється це просто – в СРСР та й у Європі, навіть у світі то був лише початок розвитку електронного телебачення і Україна належала до числа засновників цієї справи. Йдеться зрештою про часи, коли на нашому континенті налічувалось понад 30 держав, а кількість телецентрів не перевищувала 7-10. Досконалої апаратури, а тим більше будь-якого досвіду її експлуатації практично не було» [9, 127].

Найпершою передачею Київського телебачення був показ історико-революційного фільму «Велика заграва». Варто зазначити, що на від перших днів свого існування київський телецентр ще не створюючи власних передач, надавав свій маленький на той час формат фільмам, концертам, фрагментам з театральних вистав. Таку сітку телепередач мали і Московська і Ленінградська телестудії. Так, протягом першого року роботи Київська студія телебачення показала глядачам 112 спектаклів столичних та обласних драматичних та музичних театрів [4, 185]. Серед перших власних постановок телестудії у Києві – вистави за творами Лопе де Вега «Собака за Сіні», М. Горького «Мальва», Г. Ніколаєвської «Повість про доріжника МТС» [5; 4]. Варто відзначити, що й пізніше на екранах українських глядачів з'являлися театральні телепрем'єри, які без сумніву позначилися як у збагаченні виражальної палітри телеекрана та у культурному вихованні глядачів. Так, беззаперечним фактом є, що процес становлення українського телебачення проходив у прямій залежності від попереднього накопиченого досвіду роботи телецентрів у Москві та

Ленінграді, втім варто відзначити, що мова йде не про копіювання, а про творче осмислення та трансформацію цього досвіду.

Вже 1952 року на українському телебаченні з'явилися диктори. Першими були Олена Ніколаєва та Ольга Даниленко. Тоді диктори віталися, робили невеличкий анонс перед черговою програмою та оголошували прогноз погоди [12]. Тим часом, у Києві нарощував виробництво передач перший в республіках СРСР Будинок звукозапису. Цей заклад став місцем відпрацювання нових технологій звукозапису на малих швидкостях та стереофонії. Художні колективи Українського радіо і телебачення (симфонічний та естрадно-симфонічний оркестри, великий хор, тощо) щороку поповнювали фонотеку майже сотнею музичним творів [4, с. 186].

Про високий технічний та творчий потенціал київської телестудії свідчить і той факт, що вже 1954 року в Києві почала діяти пересувна телевізійна станція – ПТС-52. Першою позастудійною програмою, проведеною з допомогою ПТС-52 була трансляція урочистого засідання, присвяченого 300-річчю возз'єднання України та Росії з приміщення театру опери й балету Т. Шевченка [1; 4; 13]. Пізніше виступи визнаних діячів культури (Симон Чіковані, Віліс Лаціс, Самед Вчргун), спортивне свято на стадіоні «Динамо» та перші трансляції вистав московського театру, який визначивши своє 175-річчя гастролював теж уперше за всю історію – і саме з нагоди 300-ліття возз'єднання [6, 189]. Наведені вище факти свідчать про те, що тогочасне телебачення виступало як потужний засіб популяризації культури та мистецтва, а також впливовий транслятор ідей патріотизму та співдружності з сусідніми державами.

Тим часом, роком раніше, а саме 2 червня 1953 року, 7 годин поспіль тривав радіорепортаж про коронацію королеви Великобританії Єлизавети II. Телевізійна передача про цю подію транслиувалася у ряді країн Західної Європи [4, с. 187]. Цим започатковано створення системи «Євробачення» – європейської системи обміну телевізійними програмами. А трохи більше за рік, 22 червня 1954 року в Англії засновано ІТV, тривалий час єдину в Європі комерційну телеструктуру та головного конкурента британської громадської телекорпорації ВВС, яка до слова розпочала телевізійне мовлення ще у 1934 році.

Натомість, в Україні, вслід за Київською в 1955 році почала діяти Харківська студія телебачення (Харків – столиця України до 1934 року). Наступного року відкрилися телестудії в Донецьку та Одесі. Телестудія у Львові почала трансляції 1957 року, у Луганську та Дніпропетровську (сьогодні Дніпрі) – у 1958 році, а в 1959 році почали свою роботу одразу чотири телецентри – у Сімферополі (АР Крим; сьогодні український півострів незаконно анексований Російською Федерацією), Херсоні, Запоріжжі та Миколаєві.

Одночасно з ростом телевізійної аудиторії, українські телефахівці місцевих студій продовжують розширяти масштаби діяльності студії та осягати нові можливості телебачення як головні інформаційне джерело для населення про головні події в країні та світі. Так, 15 лютого 1956 року київська телевізійна студія вперше показала випуск «Останніх вістей». Це

були інформаційні випуски, які дублювали аналогічні радіопрограми щодня крім вихідних. Лише через три роки Київська телестудія розпочне підготовку телевізійного журналу «Новини дня». Пізніше, з кінця 1959 року Донецьку, Запоріжжі і Херсоні почали виходити «Новини дня», у Дніпропетровську (Дніпро) щомісяця готували новинну телехроніку. Лише з 1960 року на всіх студіях України з'являються регулярні випуски теленовін [3; 4; 8].

У цей період українські телевізійники продовжували активний пошук нових телевізійних форм, переважно тих, які популяризували мистецтва, зокрема літературу [5, 81]. Це були безпосередні виступи літераторів і просто читання творів класичної та сучасної літератури, телевізійні вистави, телерецензії. Цікавим з жанрової точки зору та з позиції поширення літератури на телевізійних екранах було існування телевізійного літературного альманаху «Слово» – спільного «видання» телебачення та Спілки письменників України. Одностайно можна стверджувати, що «Слово» та жанр телевізійного літературного альманаху взагалі, з'явився одним із перших саме в Україні серед інших радянських країн. В той час як знамениті «Літературні вівторки» – постійні телевізійні передачі, цілком присвячені літературі з ведучими поетами, письменниками, драматургами, з'явилися на центральному радянському телебачення набагато пізніше саме у 1966 році [6, 190].

Так в середині 60-х років, коли «журнальні» форми почали вважати анахронізмом, телевізійний альманах «Слово» зник з телеекранів [6, 190]. Але пізніше з'явилися інші телевізійні програми на цю тематику, які продовжили справу «Слова» у популяризації мистецтва та літератури зокрема.

Варто зауважити, що будівництво телевізійних центрів в різних містах України не вирішувало питання телефікації всієї країни: телесигнал губився у радіусі декількох десятків кілометрів. Вирішення проблеми телефікації України передував наступний сміливий технічний експеримент, здійснений улітку 1957 року українськими спеціалістами разом з колегами з Білорусії та Росії, яким вдалося поєднати міста трьох країн [5]. Суть цього експерименту полягала у створенні повітряного мосту: три літаки із спеціальним ретрансляційним обладнанням, що приймало, підсилювало та передавало телевізійні сигнали, курсували на висоті 4 км по трикутнику Москва – Київ – Мінськ, дозволив глядачам трьох столиць (киянам уперше) щоденно протягом 15 днів по півтори години дивитись прямі трансляції під час проведення Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у Москві. Тож, за декілька років діяльності Київського телевізійного центру можемо спостерігати високий рівень технічних та виробничих можливостей. Необхідність оперативного обміну програмами, підготованими телестудіями України та Росії стала відчуватися населенням ще більше. Так, завдяки кабельній лінії, спочатку жителі Харкова (1959 рік), а згодом (1960 рік) і жителі 22 обласних центрів України, Росії та Білорусії побачили телевізійну передачу параду та демонстрацію з Красної площі у Москві. Введена в дію кабельна магістраль Москва – Київ дала змогу «побувати» москвичам на демонстрації на Хрещатику у Києві,

княнам на центральній площі Москви відповідно [4].

Натомість цього 1960 року з 25 серпня по 11 вересня у Римі проходили XVII Олімпійські ігри. До слова, телевізійні трансляції в Італії після другої Світової війни відновилися 1954 року. Вперше в історії телебачення було організовано щоденні прямі телетрансляції зі стадіонів та спортивних майданчиків, які по кабельних та радіорелейних лініях велися на 21 країну світу (тоді як з попередніх Олімпіад на 1-2 сусідні з приймаючою країною) [4, с. 213]. Глядачі СРСР, у тому числі і жителі багатьох українських міст вперше побачили прямі трансляції з олімпійських змагань. До речі, під час римської Олімпіади було започатковано продаж прав на телетрансляції, їх придбали американські телекомпанії. Наприкінці 1960 року у структурі Міжнародної організації телебачення і радіомовлення (OIRT) для налагодження обміну новинними сюжетами створено «Інтербачення». Уперше це слово виголосив на нараді телевізійників кількох країн Західної Європи угорський журналіст Ференц Кульчер, ставши автор назви майбутньої організації. Її членами стали НДР, Польща, Угорщина, Чехословаччина, телеорганізації яких на той час уже були поєднані кабельними та радіорелейними лініями. Наступного року до «Інтербачення» вступили телерадіоорганізації СРСР, України, Латвії, Естонії, в 1963 році – Болгарії і Румунії, у 1965 – Фінляндії, Білорусії та Литви, а згодом Молдавії і Словаччини [4, с. 214].

Тим часом, в Україні на телевізійних екранах тривалий час культурна тематика тривалий час була визначальною у репертуарі багатьох телестудій. Так, перше про читання тих чи інших творів, які з різноманітних причин раніше не мали постановок у театрах було головною перевагою створеного першого в СРСР телевізійного театру. Справжній самостійний творчий колектив із постійною, хоч і невеликою трупною був створений влітку 1957 року у стінах київського телецентру. Характерною рисою репертуару телетеатру була орієнтація саме на українських та інших радянських драматургів. Перший телетеатр дослідники називають «київським експериментом», втім попри свою недосконалість, подібний формат без сумніву, довів, що телебачення може бути не лише засобом прокату шаблонних телеформатів. Діяльність телевізійного театру дала змогу розширити художні ресурси телеекрана. Окрім того факт існування та власне появи формату телевізійного театру саме на українському телебаченні дає підстави стверджувати наближення телебачення впритул до виконання своїх безпосередніх соціальних функцій (інформування, просвіти, рекреації).

Паралельно з діяльністю телетеатру велися пошуки інших телевізійних форм літературно-драматичною, молодіжною, дитячою редакціями київської телестудії. І варто відзначити, що київські телевізійники одними з перших не лише у СРСР, а у всій Європі усвідомлюють необхідність окремого телебачення для дітей. Спочатку це був дитячий телевізійний театр. Під час розмови з директором єдиного в Україні музею телебачення Л. Богдановою, дізнаємося, що збереглися поодинокі фото, на яких зображено акторів першого дитячого телевізійного театру та головного режисера Е. Волох [13]. Пізніше, у 1962 році українські діти побачили «Вечірню казку» з дідом Панасом. З розкішними козацькими вусами, у незмінній вишиванці він звертався до української малечі з інтер'єру простої сільської хати, прикрашеної вишитими рушниками та розповідав неодмінно українські казки. Дід Панас вже заколисував малечу по телевізору, коли в Москві 1 вересня 1964 р. вийшов в ефір перший випуск програми «на добраніч, малята» («Спокойной ночи, малыши»), який завершився відомою пісенькою «Сплять стомлені іграшки» («Спят усталые игрушки») [10]. Ця програмна пісенька в подальшому визначила характер відомої дитячої програми. Так знаковими героями, російської казки були саме дитячі іграшки.

Натомість, 14 квітня 1961 року для показу такої визначної події в історії людства як зустріч першого в світі космонавта Юрія Гагаріна на аеродромі у Москві, об'єдналися міжнародні телемережі «Інтербачення» (соціалістичні країни) та «Євробачення» (західна Європа). З Москви телесигнал надходив до Таллінна, а далі – на Гельсінкі, Стокгольм, Копенгаген, Лондон. Також передачу приймали Варшава, Берлін, Прага, Будапешт та інші європейські міста.

Висновки. Підсумовуючи зазначимо, що історія телебачення в Україні вкрай малодосліджена тема. Україна сміливо може бути зараховано до числа засновників електронного телебачення не лише в Радянському Союзі, а й у Східній Європі. Саме київські телевізійники першим змогли провести позастудійну зйомку за допомогою ПТС, в той час як на центральному телебаченні подібні ефіри були проведені лише череп ять років. Окрім того, у стінах київського телецентру створювалися унікальні з точки зору жанрів програми, це і літературні альманахи, театральні вистави, створені власною трупною, а також програми для дітей. У період 1950-1960 рр. були закладені підвалини для подальшого успішного функціонування телебачення в Україні, завдяки чому телебачення було і залишається одним з найпотужніших видів медіа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Машенко І. Г. Енциклопедія електронних мас-медіа / І. Г. Машенко. – Запоріжжя: Дике поле, 2005. – 380 с.
2. Машенко І. Г. Українське телебачення: вчора, сьогодні, завтра / І. Г. Машенко. – К.: Дирекція ФВД, 2006. – 648с.
3. Машенко І. Г. Українське телебачення: штрихи до портрета / І. Г. Машенко. – К.: Чорлі, 1995. – 294с.
4. Машенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу / І. Г. Машенко. – К.: Україна, 2005. – 380 с.
5. Щербатюк Т. В. Украинское телевидение как тип республиканской телевизионной программы. Формирование и современные тенденции развития: дис. канд. филол. наук: 10.01.10 / Т. В. Щербатюк. – К., 1982. – 254с.
6. Щербатюк Т. В. Сьогодні, тридцять років тому... / Т. В. Щербатюк / Мистецька трибуна. – № 11. – 1981. – с. 187-191.
7. Гоян В. В. Інформаційна телевізійна програма: Типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста : дис. канд. філ. наук : 10.01.08 / В. В. Гоян.

- К., 1999. — 210с.
8. Цвік В. Л. «Украинское телевидение: опыт, практика и проблемы» / В. Л. Цвік. — К.: Мистецтво, 1985. — 183с.
 9. Омеляненко Ю.І. Шляхи мої довгі телевізійні / Ю. І. Омеляненко. - К. : [б.в.], 2006. - 360 с.: фотоіл. - Бібліогр.: с. 354-357.
 10. Любі хлопчики й дівчатка, або казка про «Вечірню казку» [Електронний ресурс] //НТКУ Телеканал «UA Перший» — Режим доступу: <http://1tv.com.ua/video/4049/load>. — Назва з екрану. — Дата доступу: 20.12.2011
 11. 1963 рік: правда і вигадки про діда Панаса, переслідування "бітломанів" та Буковинський "прорив" [Електронний ресурс] // НТКУ Телеканал «UA Перший» — Режим доступу: <http://1tv.com.ua/video/3567> — Назва з екрану. — Дата доступу: 4.10.2011
 12. Епоха першого [Електронний ресурс] // НТКУ Телеканал «UA Перший» — Режим доступу: http://1tv.com.ua/programs/epoha_pershogo — Назва з екрану. — Дата доступу: 30.08.2011

REFERENCES

1. Mashchenko I.G. Entsiklopediya elektronich mass-media / Mashchenko I.G. — Zaporizhia: Dike pole, 2005. — 380 p.
2. Mashchenko I.G. Ukrain's'ke telebachennya: vchora, so'godni, zavtra / Mashchenko I.G. — K.: Direktsiya FVD , 2006. — 648с.
3. Mashchenko I.G. Ukrain's'ke telebachennya: shtrihi do portreta / Mashchenko I.G. — K.: Chorli, 1995. — 294с.
4. Mashchenko I.G. Khronika Ukrain's'kogo telebachennya i radio v konteksti svitovogo audiovisual'nogo protssesu / Mashchenko I.G. K.: Ukraina, 2005.— 380 p.
5. Shcherbatyk T. V. (1982) Ukrainian television as a type of republican television program: the formation and modern trends of development, PhD diss. (filolog. sci) Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv, 254p.
6. Shcherbatyk T. V. (1981) Today, thirty years ago... [S'ogodni, tridtsyat rokiv tomu], Art's Tribune [Mistets'ka tribuna], vol. 11, pp. 187-191.
7. Goyan V. V. (1999) Informational TV program: typological characteristic, parameters of journalist activities PhD diss. (filolog. sci) Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv, 210с.
8. Tsvik V. L. Ukrain's'ke televidenie: opit, praktika i problemi / Tsvik V. L.— K.: Mistetstvo, 1985. — 183p.
9. Omel'yanenko Y. I. Shlyakhi moi doovgi televiziini / Omel'yanenko Y. I. - K.:Teletekst Ukraini [b.p], 2006. - 360 p.
10. NTKU TV channel UA: Perhiy (2011) «Lyubi chopchiki I divchatka abo kazka pro “Vechirny kazku”», available at: <http://1tv.com.ua/video/4049/load>. (accessed 20 December 2011).
11. NTKU TV channel UA: Perhiy (2011), 1963: Pravda i vigadki pro dida Panasa, peresliduvannya “bitlomaniv” ta Bukovinskiy “proriv” available at: <http://1tv.com.ua/video/3567> (accessed 4 October 2011).
12. NTKU TV channel UA: Perhiy (2011), «Epoха Perchogo» available at: http://1tv.com.ua/programs/epoha_pershogo (accessed 30 August 2011).

Starting of regular TV broadcasting in Ukraine in the context of television's development in Europe Ishchenko A.

Abstract. The article studies the starting of regular TV broadcasting in Ukraine in the context of television's development in Europe. The attention is focused is on different vectors of activity of Kyiv Television Centre, in particular on technical, productional and creative aspects and also traced the chorology of the formation TV broadcasting in the another cities in Ukraine. In article describes the period of first television program's an emergence, revealed the technical nature of these telecasts. It analyzed the first TV programs on the subject of the uniqueness of various genres of television broadcasting in the then Republican Kiev telecentre in comparison with television broadcasting of USSR central television and also other European countries.

Keywords: *history of television, TV center in Kiev, the regular TV broadcasting, TV-theater, literary TV almanac and a children's TV fairy tale.*

Становление телевизионного вещания в Украине в контексте развития телевидения в Европе А. И. Ищенко

Аннотация. В статье исследовано период запуска регулярного телевизионного вещания в Украине в контексте развития телевещания в Европе. Внимание сосредоточено на различных векторах деятельности Киевского телевизионного центра, в частности на технических, производственных и творческих аспектах, а также представлена хронология становления телевидения в других городах Украины. В статье описано период появления первых телевизионных программ, раскрыто технический характер данных телепередач. Проанализировано первые телепрограммы на предмет уникальности тех или иных телевизионных жанров в телевещании тогдашнего республиканского Киевского телецентра в сравнении с телевизионным вещанием центрального телевидения СССР, а также другими странами Европы.

Ключевые слова: *история телевидения, телевидение в Украине, киевский телевизионный центр, Телевидение в Европе, Интервидение, телетеатр, литературный альманах, детская телесказка.*